

és országos – síkon tárgyalták. Az elsővel kapcsolatban két példa szemléltette, hogyan kísérik meg az egy helyen jól bevált módszereket más területeken is alkalmazni. Kérdés azonban, hogy pl. a brit nemzeti bibliográfiában bevált PRECIS (*Preserved Context Indexing*) vagyis, egy angol nyelvterületre létrehozott rendszer, hogyan vihető át más nyelvterületre.

Ugyancsak kívárandó azoknak a kísérleteknek az eredménye is, melyeket a zürichi Szövetségi Műszaki Főiskola az ETO gépesítésével folytat. Az NSZK könyvtáraiban alkalmazott osztályozási rendszerekkel kapcsolatos vizsgálat eredményeinek feltárásából, valamint a jelenlegi dokumentációs osztályozási problémákból is egyértelműen kitűnik, hogy az osztályozás terén még sok a megoldatlan probléma és hogy a szakkönyvtárak és dokumentációs központok közötti együttműködés nem korlátozódhat országos szintre, mert egyes összetevői a nemzetközi együttműködésre is kihatnak.

Ötödik szekció

Az árucikkek osztályozásának kooperációjával foglalkozó ötödik szekció előadásai arra mutattak rá, hogy a mai árukiadás látszólag természetes volta mellett kevésbé válik tudatossá az a sok probléma, mely az árucikkekhez kapcsolódó információk hiányából, illetve az ebből eredő veszteségekből adódik. Míg az első előadásból az derült ki, hogy sokszor milyen keveset tudunk az árucikkről és annak életútjáról, addig egy másik előadás azt az utat próbálta körvonalazni, mely egy rendszerezett, ellentmondások nélküli áruismerethez vezet.

A szekció keretében tartott előadások során olyan osztályozási kérdéskomplexumok merültek fel, mint a „név”, „megnevezés”, „a forgalmi jellemzők” vagy „árutulajdonosságok rangsorolása” stb. Az előadások általában inkább csak utalhattak az egyes nehézségekre és hiányosságokra. A cél elsősorban a figyelem felkeltése volt annak érdekében, hogy főleg az ipar, de talán más intézmények is segítsenek a felmerülő problémák megoldásában.

Hatodik szekció

Ez a szekció az osztályozás módszertani segédesszkezeivel foglalkozott. Az előadások rámutattak arra, hogy a terminológiai munka túlságosan szűk határok között mozog, amellyel, hogy hiányoznak a megfelelő fogalomelméleti és meghatározás-elméleti alapjai. A dokumentációnak az osztályozásban segítségére lehetnek a terminológiai munkához kidolgozott szabványok és szabványajánlások, különösen az ISO/R 1149–1969 (*Layout of multilingual classified vocabularies = többnyelvű osztályozási szótárak tervezete*). A különböző előadásokban sor került több ide vonatkozó projekt ismertetésére is.

Összefoglalóul leszögezhetjük, hogy mindkét konferencia, illetve az azt ismertető mindhárom kötet a szempontoknak és érdekeltségeknek az előadásokban visszatükröződő eltérései ellenére, eredményesnek mondható és, hogy az 1977 februárjában Frankfurtban alapított Osztályozási Társaság már viszonylag rövid ideje tartó munkássága alatt is megvalósította kitűzött céljait.

Dezső Zsigmondné

A mikrofilmkiadók nemzetközi címjegyzéke

Microform market place. 1978–1979.

An international directory of micropublishing.

Ed. Short, Jeanne. Westport, Conn. – London,

Mansell – Microform Review. 1978. 229 p. 23 cm.

ISBN 0 91367222 X

OMKDK rakt. sz.: C 102848/1978–1979

A *Microform Review Inc.* által közreadott kötet széles körű tájékoztatást nyújt a mikrofilmes kiadványokat megjelentető kiadókról és intézményekről. A mikrofilmállományt gyarapítók szerzeményezési munkájának megkönnyítésére a közreadókat csoportokba sorolva ismerteti.

A kötet I. fejezete a mikrokiadványok megjelentetésével és forgalmazásával hivatásszerűen foglalkozó cégek és intézmények, szervezetek nevét és pontos címét tartalmazza betűrendbe sorolva. A rövidített formában használt elnevezések, betűszavak ugyancsak a betűrendbe sorolva szerepelnek. Az egyes címeknél röviden közli a kiadott mikrofilm formátumát (tekercsfilm vagy mikrofilmlap) és a kiadvány jellegét (pl. akadémiai publikációk, könyvtári tájékoztató dokumentumok, folyóiratok stb.). Ahol ez valamilyen szempontból lényeges, a jegyzék közli annak a személynek a nevét, akit érdembeli tárgyalás céljából meg lehet keresni.

A kötet II. fejezete, amely a *Reprográfiai központok* címet viseli, azokról a szervezetekről, intézményekről ad tájékoztatást az egész világból, amelyek nem foglalkoznak hivatásszerűen mikrofilmkiadványok forgalmazásával, de kérésre – megfelelő térítés ellenében – szolgáltatnak mikrofilmet. Ezek a szervezetek többségükben az egyetemek, nemzeti könyvtárak és levéltárak reprográfiai részlegei. A jegyzék első fele az USA-ban működő reprográfiai központok adatait sorolja fel államonként, a második rész pedig a világ egyéb országaiban működő intézmények adatait közli. Szemben az előző fejezettel nem részletezi, hogy milyen jellegű dokumentumokról, milyen mikroformátumon nyújtják a szolgáltatást.

A III. fejezet nem átfogó jellegű szakjegyzék, amely egyes tudománysszakok szerint csoportosítva sorolja fel

MICROFORM MARKET PLACE 1978-1979

An International Directory
of Micropublishing

Edited by
Jeanne Short

Microform Review Inc.
520 Riverside Ave., Westport, CT 06880

Mansell Information Publishing Ltd.
3 Bloomsbury Place, London WC1A 2QA, England

az I. fejezetben szereplő mikrofilm közreadókat és forgalmazókat.

A következő IV. fejezet ugyancsak az I. fejezet anyagát dolgozza fel, de földrajzi bontásban. Államonként (külön az USA-beliakat és külön az egyéb országokat) sorolja fel a mikrofilmkiadással és forgalmazással foglalkozó cégek és intézmények nevét.

A kötet V. rövid fejezete az előző (Microform Market Place 76/77) kötetben szereplő olyan mikrofilmkiadók és forgalmazók neveit tartalmazza három csoportba sorolva, amelyek: a) megszűntek mint mikrofilmkiadók, b) más cégek tulajdonába mentek át és végül c) nevet változtattak.

A VI. fejezet azoknak az intézményeknek nevét, címét és tevékenységi körének leírását tartalmazza, amelyek aktív képzési-módszertani tevékenységet fejtenek ki a mikrofilm könyvtári alkalmazásának segítésére.

A kötet VII. fejezete azoknak az elsődleges forrásoknak – könyveknek, tájékoztató kiadványoknak, folyóiratoknak stb. – annotált bibliográfiáját közli, amelyek közvetlen segítséget nyújthatnak az intézményeknek, illetve könyvtáraknak az alkalmazandó mikroformátumok és mikrofilmes berendezések kiválasztásához.

A VIII. fejezet 1978. májusától 1979. novemberéig terjedő időszakra szóló eseménynaptár. Ez tartalmazza a világ különböző pontjain megrendezésre kerülő olyan konferenciák, összejövetelek és szemináriumok időpont-

ját, valamint helyét, amelyek valószínűleg érdeklik a mikrofilmet felhasználó intézmények gyarapítással foglalkozó munkatársait.

A befejező IX. fejezet az I. fejezetben előforduló cégek és intézmények, valamint a fontos személyek nevének, címének és telefonszámának a jegyzéke.

Ónódy Miklós

Folyóiratok megszűnési arányának vizsgálata

Bebizonyosodott, hogy a folyóiratok növekedésének mértéke 1975-ben 4%-ról 1976-ban 3%-ra esett vissza, s ez annak tulajdonítható, hogy egyre több folyóirat szűnik meg. Ennek alapján érdemesnek találták megvizsgálni a *British Library Lending Division* (a British Library Kölcsonzó Részlege) megszűnt folyóiratainak jegyzékét, hátha kimutatható valamilyen tendencia.

A nyilvántartás alapján kiválogatták az 1975. január óta nem előfizethető folyóiratokat és ezekből kizárták azokat, melyek ténylegesen nem szűntek meg. A megmaradt 1056 folyóiratot téma, nyelv, kiadó ország és az előfizetés megszűnésének időpontja szerint elemezték.

Az 1. táblázat mutatja, hogy 1975. január óta a megszűnt folyóiratok száma a megmaradt folyóiratok számának 2,4%-át érinti.

A 2. táblázat a megszűnt folyóiratok téma szerinti és földrajzi megoszlását mutatja. Valamivel több mint a

1. táblázat

A beérkezett és a megszűnt folyóiratok aránya

	A beérkezett folyóiratok száma	A megszűnt folyóiratok száma	A megszűnt folyóiratok %-os aránya
Egyesült Királyság	7474	240	3,2
Franciaország	2308	65	2,8
NSZK	4029	59	1,5
Skandinávia	1751	38	2,2
Egyéb nyugat-európai országok	3689	98	2,7
Kelet-európai országok	6378	90	1,4
USA	9441	319	3,4
Kanada	1104	23	2,1
Japán	2319	27	1,2
Egyéb ázsiai országok	2279	31	1,4
Ausztrália	1174	33	2,8
Afrika	1009	20	2,0
Latin-Amerika	1634	13	0,8
Összesen:	44 589	1056	2,4